
Pancharatnam by Nilakantha Goswami

नीलकण्ठ गोस्वामिविरचितं पञ्चरत्नम्

Document Information

Text title : Pancharatnam 2 Five Shatakas - Matriratnam, Gururatnam, Dharmaratnam,
Vivekaratnam, Harinamaratnam

File name : pancharatnam2.itx

Category : misc, shataka, pancharatnam

Location : doc_z_misc_general

Author : Nilantha Sharma Goswami

Proofread by : Manoj Kumar Barman

Latest update : August 27, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 27, 2026

sanskritdocuments.org

નીલકણ્ઠ ગોસ્વામિવિરચિતં પચ્ચરત્નમ્

પચ્ચરત્નાનિ -

માતૃ-રત્નમ્ । ગુરુ-રત્નમ્ । ધર્મ-રત્નમ્ । વિવેક-રત્નમ્ । હરિનામ-રત્નમ્ ।

મડ્ગલાચરણમ્

એકાત્માનૌ સ્વરૂપેણ વિભિન્નૌ નામરૂપતઃ ।

ભક્તેચ્છયા દ્વિધાભૂતૌ વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૧ ॥

નવીનનીરદશ્યામતુષારસિતવિગ્રહૌ ।

કૃલ્લમીલિતનેત્રાબ્જૌ વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૨ ॥

કિશોરસુકુમારાડ્ગપ્રવીણપૃથુરૂપકૌ ।

શ્રીખણ્ડભસ્મલિમાડ્ગૌ વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૩ ॥

રત્નાલકુારરુદ્રાક્ષવિભૂષિતવરાડ્ગકૌ ।

વનમાલાસ્થિમાલાદ્યૌ વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૪ ॥

પીતામ્બરો યયોરેક ઇતરશ્ચ દિગમ્બરઃ ।

સમાવપ્યસમાવેતૌ વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૫ ॥

લલાટવિલસચ્છીતચન્દ્રેન્દુવિભૂષિતૌ ।

સુકેશેજટિલૌ નિત્યં વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૬ ॥

કૌસ્તભદ્યુતિસમ્ભાતગરલાહ્લિતકણ્ઠકૌ ।

પિચ્છનાગકૃતાપીડૌ વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૭ ॥

રાધાધિકૃતવામાર્દ્ય-ગિરિજાધિકૃતાર્દ્યકૌ ।

યુગલે યુગ્મરૂપેણ વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૮ ॥

વ્રજવારાણસીનિત્યધામનિત્યવિરાજિતૌ ।

યમુનાજાહ્નવીકાન્તૌ વન્દે શ્રીકૃષ્ણશકુરૌ ॥ ૯ ॥

लीलाध्यानपरौ नित्यं नित्यरागिविरागिणौ ।
 आनन्दज्ञानरूपौ य वन्दे श्रीकृष्णशङ्करौ ॥ १० ॥
 यद्गोचरा यथोर्लीला यल्लीला नान्यगोचरा ।
 तावन्मित्यमलेश्वर्यौ वन्दे श्रीकृष्णशङ्करौ ॥ ११ ॥
 वन्दे कृष्णं शिवं वन्दे व्यासेन हि पृथक् पृथक् ।
 ओकीकृत्य समासेन वन्दे श्रीकृष्णशङ्करौ ॥ १२ ॥

मातृ-रत्नम्

या देवी मानवीरुपा दृश्यते यर्मयक्षुषा ।
 ईश्वरी भक्तिदृष्ट्या तु तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ १ ॥
 या देवी दशमास्थं मां सन्धार ।
 वसुधाया अधिष्ठात्र्यै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ २ ॥
 या देवी मद्भराकान्ता क्लान्ताप्यासीत् सुनिर्वृता ।
 स्वयं धृति-स्वरुपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३ ॥
 या देवी शयनेऽप्यासीदशक्ता मत्कृते पश्यम् ।
 उदारता-स्वरुपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ४ ॥
 या देवी यक्षमे दौषे कुक्षौ याञ्चत्यजं मम ।
 क्षमायै रुपधारिण्यै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५ ॥
 या देवी मत्कृते सेढे दुःखं प्रसवव्यथाम् ।
 सङ्क्षिप्तता-स्वरुपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ६ ॥
 या देवी परितुष्टासीन् मां प्रसूय शुचिस्मिता ।
 प्रकुलता-स्वरुपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ७ ॥
 या देवी मां निधायाहुं स्तन्यामृतमपाययत् ।
 दयायै रुपधारिण्यै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८ ॥
 या देवी मे मलं मूत्रं स्वदस्ताभ्यामपाकरोत् ।
 भमतायाः प्रतिष्ठायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ९ ॥
 या देवी मां सदा दध्यौ व्यग्रापि गृहकर्मसु ।
 निष्ठायै रुपधारिण्यै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ १० ॥

યા દેવી માં સદારક્ષત્ પાણીકૃત્ય સ્વજીવનમ્ ।
 રૂપવત્યૈ પ્રતિજ્ઞાયૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૧ ॥
 યા દેવી સ્વસુખં હિત્વા મમ શાન્તિમવધ્ધૃયત્ ।
 પરાર્થ-પ્રાણરૂપાયૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૨ ॥
 યા દેવી નિજરક્તં મદ્દુપુષ્ટયે દદૌ સદા ।
 વદાન્યતા-સ્વરૂપાયૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૩ ॥
 યા દેવી મમ દૌરાત્મ્યં સેહે મિત્યમકાતરમ્ ।
 નિર્વિકાર-સ્વરૂપાયૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૪ ॥
 યા તુષ્ટે મયિ સન્તુષ્ટા યા રુગણે મયિ રોગિણી ।
 યા શાન્તે મયિ શાન્તાસીતસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૫ ॥
 યા મત્પીડા-પ્રશાન્ત્યર્થં સિષેવે સ્વયમૌષધમ્ ।
 સ્નાનાશને પરિત્યજ્ય તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૬ ॥
 અશક્તસ્યાડ્ગ-ચેષ્ટાયાં મનોભાવ-પ્રકાશને ।
 યાં વિના મે ગતિર્નાસીતસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૭ ॥
 અમૃતં વચને યસ્યા હૃદયે ચ પવિત્રતા ।
 કરયોશ્ચન્દનાલેપસ્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૮ ॥
 યા યુક્તા પૂજયદ્દેવાન્ મમ કલ્યાણ-વાઞ્છયા ।
 સદ્ભક્ત્યા ભક્તિરૂપાયે તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૯ ॥
 અહમેવ ધનં યસ્યા અહં પ્રાણા અહં મનઃ ।
 અહમેવ ચ સર્વસ્વં તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૨૦ ॥
 સર્વેષામેવ સંસારે સ્નેહઃ સ્વાર્થ-સમન્વિતઃ ।
 નિઃસ્વાર્થ-સ્નેહપૂર્ણા યા તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૨૧ ॥
 યાં વિના સર્વસમ્પત્તિ-સર્વાત્મીય-સમન્વિતમ્ ।
 ભવનં કાનનપ્રાચં તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૨૨ ॥
 કુપુત્રા બહવઃ સન્તિ કુમાતા ન કદાચન ।
 ઇતિ યસ્યા શુભા ખ્યાતિસ્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૨૩ ॥
 પ્રત્યક્ષ-દેવતા યા ચ પ્રત્યક્ષ-પરમેશ્વરી ।

अप्राकृतस्वરूपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ २४ ॥
 अनादृतापि पुत्रेण शुद्धभावेन वाञ्छति ।
 या सदा तस्य कल्याणं तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ २५ ॥
 यस्यामनादृतायाञ्च तपोलोम-जपादिकम् ।
 सर्वं विह्वलतां याति तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ २६ ॥
 यस्यां समर्थितायां हि सर्वदिव्यार्थनं भवेत् ।
 सर्वदेव-स्वरूपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ २७ ॥
 विन्दुमात्रं यदुष्णश्रु भस्मीकर्तुमलङ्कुलम् ।
 अचिन्त्यशक्तिरूपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ २८ ॥
 यस्यामपूजितायां हि विविधैरुपचारैः ।
 विह्वला देवता-पूजा तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ २९ ॥
 यदर्थ्यं विना याग-प्रताप्या विविधाः क्रियाः ।
 स्वर्गदा न भवन्त्येव तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३० ॥
 आशीर्वादभवाद् यस्या अयत्नेनैव मानवः ।
 लभते सर्वकल्याणं तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३१ ॥
 सर्वसत्-कर्मकर्तापि यत्सेवाविमुक्तो नरः ।
 अकीर्तिं लभते लोके तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३२ ॥
 सर्वदुष्कर्मकर्तापि यत्सेवानिरतो नरः ।
 लभते विपुलां कीर्तिं तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३३ ॥
 धृतिः क्षमा दमः सत्यं दया दक्षिणयमेव च ।
 वसन्ति सर्वदा यस्यां तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३४ ॥
 यस्याः सुनिर्मलं स्नेहं विना सृष्टिपरम्परा ।
 क्षाणेनैव भवेद्बुद्धा तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३५ ॥
 कटुतिक्तमपि द्रव्यं यथा दत्तं सुधायते ।
 अमृताधार-रूपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३६ ॥
 मा-संज्ञा भूतले यस्या मधुरा मधुरादपि ।
 परमानन्द-रूपायै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ३७ ॥

કઠોર-કલેશકાલેડપિ યાં સમાહૂય માનવઃ ।
 ક્ષણં શાન્તિમવાપ્નોતિ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૩૮ ॥
 યત્સમો નાસ્તિ સંરાધ્યો યત્સમા નાસ્તિ દેવતા ।
 હિતેચ્છુર્યત્સમો નાસ્તિ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૩૯ ॥
 ગુરુશ્ચ યત્સમો નાસ્તિ નાત્મીયશ્ચાપિ યત્સમઃ ।
 અદ્વિતીય-સ્વરૂપાયે તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૦ ॥
 ગડ્ગાયા અપિ યા શુદ્ધા કોમલા કુસુમાદપિ ।
 નિર્મલાકાશતશ્ચાપિ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૧ ॥
 નિઃસ્વાર્થ શુદ્ધવાત્સલ્યં ભક્તે ભગવતો યથા ।
 તથૈવ તનયે યસ્યાસ્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૨ ॥
 સ્વસૃષ્ટિ-રક્ષણાર્થાય પાલનીં શક્તિમાત્મનઃ ।
 ભગવાન્ પ્રદદૌ યસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૩ ॥
 સ્વયં ભગવતી કિંવા યસ્યા હૃદયમાસ્થિતા ।
 કરોતિ પાલનં શશ્વત્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૪ ॥
 વહિર્યા માનવીરૂપા માંસાસ્થિ-શોણિતાન્વિતા ।
 અન્તસ્તુ દેવતા સાક્ષાત્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૫ ॥
 યસ્યાં હિ વર્તમાનાયાં તનયસ્ય વ્રતાદિકમ્ ।
 નાસ્તિ કિઞ્ચિત્ શુભં કાર્યં તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૬ ॥
 સડ્ગૃહ્ય સર્વસદ્ગુણીર્ભગવાનભિલેશ્વરઃ ।
 નિર્મમે હૃદયં યસ્યાસ્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૭ ॥
 યામનાદૃત્ય શક્તોડપિ સ્વેચ્છાતસ્તનયાધમઃ ।
 જીવન્નપિ પરેતઃ સ્યાત્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૮ ॥
 અજ્ઞાનાદપિ યત્સેવામકૃત્વા નિરયી ભવેત્ ।
 અવશ્ય-પૂજનીયાયૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૪૯ ॥
 અપ્યકાર્યશતં કૃત્વા કરણીયં યદર્ચનમ્ ।
 મનુના સ્પષ્ટમેવોક્તં તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૫૦ ॥
 ભગવદ્વાક્યવદ્ યસ્યાઃ સકલદુષ્ટચરિતાશિષઃ ।
 વિતથા ન ભવન્ત્યેવ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૫૧ ॥

मधास्वपि भवेद् यात्रा यत्पादनतिपूर्विका ।
 सुतस्य शुभदा नित्यं तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५२ ॥
 शुभा किंवाशुभेत्येवमविचार्य सदा सुतैः ।
 पालनीया यदाज्ञा वै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५३ ॥
 विमलानुग्रहाद् यस्या विचित्रं जगदीदृशम् ।
 शक्नोति तनयो द्रष्टुं तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५४ ॥
 दुर्बले तनये यस्याः स्नेहोऽधिकतरो भवेत् ।
 बलवद्भ्योऽपि पुत्रेभ्यस्तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५५ ॥
 शिक्षितेभ्यश्च पुत्रेभ्यः स्नेहोऽधिकतरः सदा ।
 अशिक्षिते सुते यस्यात्तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५६ ॥
 धनवद्भ्योऽपि पुत्रेभ्यः स्नेहोऽधिकतरो भवेत् ।
 निर्धने तनये यस्यात्तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५७ ॥
 तनयेभ्यो युवभ्योऽपि निःसहाये सुते शिशौ ।
 स्नेहोऽधिकतरो यस्यात्तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५८ ॥
 सुदुपेभ्यश्च पुत्रेभ्यः स्नेहोऽधिकतरः सदा ।
 कुदुपे तनये यस्यास्तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ५९ ॥
 प्रवासस्थसुतकलेशमश्रुत्वापि स्वयं हि या ।
 जनाति चित्तमालिन्या तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ६० ॥
 या पश्यति सदा स्नेहात् सुतमध्यासयौवनम् ।
 स्थितं बाल्ये वयस्येव तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ६१ ॥
 या पश्यति सदा स्नेहादपि विक्रमशालिनम् ।
 पुत्रं बलविहीनं हि तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ६२ ॥
 पुत्रं बहुभुज्यापि स्नेहात् पश्यति या सदा ।
 अत्यल्पमात्रभोक्तारं तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ६३ ॥
 दुर्दान्तमपि या पुत्रं स्नेहात् पश्यति सर्वदा ।
 शान्तं शिष्टं निरीड्य तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ६४ ॥
 किम्बलूक्तेन या पश्येदपि द्रोषशतान्वितम् ।

પુત્રં ગુણાલયં સ્નેહાત્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૬૫ ॥

અપિ હસ્તસહસ્રાણિ યાં હિ સેવ્યતમોત્તમામ્ ।
સેવિતું ન સમર્થાનિ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૬૬ ॥

અપિ મસ્તકસાહસ્રેર્ન યોગ્યા પ્રણતિર્ભવિત્ ।
યસ્યા નમ્યતમાયાશ્ચ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૬૭ ॥

અપિ શ્રવણસાહસ્રેઃ પીતે યસ્યાઃ કથામૃતે ।
કદાપિ ન ભવેત્વમિસ્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૬૮ ॥

યસ્યાઃ પાદયુગે ભક્તિરશેષકલેશનાશિની ।
સૌભાગ્યદાયિની યૈવ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૬૯ ॥

યસ્યાઃ પાદયુગે ભક્તિરશેષકલેશદાયિની ।
સૌભાગ્યનાશિની યૈવ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૦ ॥

યસ્યાગ્ચ પરિતૃપ્તિયાં સુતૃપ્તિઃ સર્વદેવતાઃ ।
અસંશયં ભવન્ત્યેવ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૧ ॥

યસ્યાં તૃપ્તિમયાતાયામૃતૃપ્તિઃ સર્વદેવતાઃ ।
અસંશયં ભવન્ત્યેવ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૨ ॥

ત્રિષુ લોકેષુ યા નિત્યમતુલ્યાતિશયા ગુણૈઃ ।
સર્વસદ્ગુણરૂપાયૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૩ ॥

પુત્રદારસુહૃદ્બ્રાતૃ-કૃલપુષ્પાદિશોભિનઃ ।
યા સંસારતરોઃ ક્ષેત્રં તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૪ ॥

મા મેતિ મધુરાહ્વાનં યસ્યાઃ સુખકરં સદા ।
સુખે વા યદિવા દુઃખે તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૫ ॥

સ્વયં લક્ષ્મીસ્વરૂપેતિ મેતિ સંજ્ઞા યયા ધૃતા ।
અપ્રાકૃતસ્વરૂપાયે તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૬ ॥

ગૃહ-દેહ-મનઃ-પ્રાણ-વિત્તાનિ સકલાનિ ચ ।
પુત્રોપકૃતયે યસ્યાસ્તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૭ ॥

સુધાકરે કલક્રોડસ્તિ પદ્મનાભેડપિ કણ્ઠકમ્ ।
યસ્યાં ન દોષલેશોડસ્તિ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૭૮ ॥

जलमप्यग्निसंयोगाद्दुष्प्राप्तं याति किन्तु या ।

न कदापि भवेद्दुष्टा तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ७९ ॥

भगवानपि विश्वात्मा लीलाविग्रहमाश्रितः ।

ननाम यत्पदं नित्यं तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८० ॥

छष्टेवः सदापूज्यः सर्वेषां नास्ति संशयः ।

तस्मात् पूज्यतरा या य तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८१ ॥

शिक्षागुरुः सदापूज्यः सर्वेषां नास्ति संशयः ।

तस्मात् पूज्यतरा या य तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८२ ॥

दीक्षागुरुः सदा पूज्यः सर्वेषां नास्ति संशयः ।

तस्मात् पूज्यतरा याय तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८३ ॥

मन्त्रदाता सदा पूज्यः सर्वेषां नास्ति संशयः ।

तस्मात् पूज्यतरा याय तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८४ ॥

किम्बहुक्तेन सर्वेषां पूज्यानां पूज्य ईश्वरः ।

तस्मात् पूज्यतरा याय तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८५ ॥

यदाज्ञैव श्रुतिर्नित्या यदाज्ञैवामला स्मृतिः ।

यदाज्ञैव पुराणोक्तित्तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८६ ॥

यदाज्ञैव मलातन्त्रं यदाज्ञैव मलान् मनुः ।

यदाज्ञैव य गायत्री तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८७ ॥

यदाज्ञैव परोधर्मो यदाज्ञैव परं तपः ।

यदाज्ञैव परोयोगस्तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८८ ॥

यदाज्ञैवाप्पिला वेदा यदाज्ञैव य भारतम् ।

रामायणं यदाज्ञैव तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ८९ ॥

यदाज्ञापानात् सर्वशास्त्राभ्यासकृत् भवेत् ।

सर्वधर्मकृत्तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ९० ॥

प्राणदायै नमोनित्यं पुष्टिदायै य सर्वदा ।

देहेन्द्रियप्रदायिन्यै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ९१ ॥

धर्मार्थकाममोक्षामिर्यत्पादपूजनाद् भवेत् ।

सर्वदायै नमस्तस्यै तस्यै मात्रे नमो नमः ॥ ९२ ॥

યા દેવી સર્વગેહેષુ લક્ષ્મીરૂપેણ સંસ્થિતા ।
 નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૯૩ ॥
 યા દેવી સર્વગેહેષુ નીતિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
 નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૯૪ ॥
 યા દેવી સર્વગેહેષુ રીતિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
 નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૯૫ ॥
 યા દેવી સર્વગેહેષુ શોભારૂપેણ સંસ્થિતા ।
 નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૬ ॥
 યા દેવી સર્વગેહેષુ શક્તિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
 નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૯૭ ॥
 યા દેવી સર્વગેહેષુ ભક્તિરૂપેણ સંસ્થિતા ।
 નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૯૮ ॥
 યા દેવી સર્વગેહેષુ સર્વરૂપેણ સંસ્થિતા ।
 નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૯૯ ॥
 ન સાધ્યતે યદાનૃણ્યં નીલકાન્તશતૈરપિ ।
 નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ તસ્યૈ માત્રે નમો નમઃ ॥ ૧૦૦ ॥
 ઇતિ માતૃ-રત્નં સમ્પૂર્ણમ્ ।

ગુરુ-રત્નમ્

યસ્થાપારકૃપાસિન્ધોઃ કૃપાવિન્દુવિશોધિતઃ ।
 નરો દેવત્વમાપ્નોતિ તસ્મૈ શ્રીગુરુવે નમઃ ॥ ૧ ॥
 ચિદાનન્દં વપુર્યસ્ય ચિદાનન્દં વિભૂષણમ્ ।
 ચિદાનન્દં તથાવાસસ્તસ્મૈ શ્રીગુરુવે નમઃ ॥ ૨ ॥
 ચિદાનન્દમયે ધામ્નિ ચિદાનન્દમયાસને ।
 રાજતે યઃ સહસ્રારે તસ્મૈ શ્રીગુરુવે નમઃ ॥ ૩ ॥
 પ્રસન્નમુખપદ્માય પ્રસન્નનયનાય ચ ।
 પ્રસન્નહૃત્સરોજાય તસ્મૈ શ્રીગુરુવે નમઃ ॥ ૪ ॥

मूलाधारादिषट्चक्रं भित्त्वा शुद्धसुषुम्नया ।
 सम्प्राप्य यत्पदं शुद्धं तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ५ ॥
 बुद्धीन्द्रिय-मनः-प्राण-देहा यस्य चिता युताः ।
 स्वस्वकर्मसु येष्टन्ते तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६ ॥
 पूर्वाभ्यासभवाद्भुवे दुष्कर्म कर्तुमुद्यते ॥
 अन्तर्निवार्यते येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ७ ॥
 रजस्तमोविहीनाय शुद्धसत्त्वस्वरूपिणे ।
 लयविक्षेपशून्याय तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ८ ॥
 उपदेष्टुं सतां मार्गमवतीर्णो महीतले ।
 यो नराकृतिमाश्रित्य तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९ ॥
 कर्णधारः सदा योऽसौ दृष्ट्वा रे भवसागरे ।
 अगतोर्गतिरुपाय तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १० ॥
 यो ददावतिदीनाय कपया करुणानिधिः ।
 उरिनाम मહारत्नं तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ११ ॥
 यत् प्रसादादिदं तुच्छं शरीरं पाञ्चभौतिकम् ।
 पवित्रतां समायाति तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १२ ॥
 अकृष्टदृढयक्षेत्रमुपदेशल्लेन यः ।
 यकर्ष कपया सम्यक् तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १३ ॥
 ववर्ष प्रचुरं तत्र प्रेमवारि पुनः पुनः ।
 यत्नेन यः कृपासिन्धुतस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १४ ॥
 तत्र वीजं ततश्चोत्सं सत्क्षेत्रज्ञेन येन हि ।
 संविविच्य यथायोग्यं तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १५ ॥
 पर्यवेक्षणातो यस्य तत्र चित्तमडाक्षितौ ।
 ज्ञानाङ्कुरं ततो जज्ञे तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १६ ॥
 अक्षयं परमानन्द-शस्यं यस्य कृपाभवात् ।
 सुदुर्लभं समालम्ब्य तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १७ ॥
 मायानिद्राभिभूतानां संसारस्वप्नदर्शिनाम् ।

येतयिता सदा यश्च तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १८ ॥
 नास्ति यस्य धने लिप्सा न यस्य यशसि स्पृहा ।
 सेवालाभे न यस्येच्छा तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १९ ॥
 ब्रह्मनिष्ठाय शान्ताय सदाचाररताय य ।
 श्रोत्रियायाकलङ्काय तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २० ॥
 यतुर्वेदपाठगाय वेदान्तार्थप्रदर्शिने ।
 पुराणतन्त्रविज्ञाय तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २१ ॥
 हरिनामामृते पीते यन्मुषेन्दुविनिःसृते ।
 पलायेते क्षुधातृषणे तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २२ ॥
 यस्यानुग्रहमात्रेण किं वस्तु किमवस्तु वा ।
 विजानाति नरः सम्यक् तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २३ ॥
 यानुग्रहमात्रेण ज्ञानमज्ञानमेव य ।
 विजानाति नरः सम्यक् तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २४ ॥
 यस्यानुग्रहमात्रेण बन्धनं मुक्तिमेव य ।
 विजानाति नरः सम्यक् तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २५ ॥
 वज्जितं हृदयं यस्य कामलोभमदादिभिः ।
 शश्वत् प्रशान्तचित्ताय तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २६ ॥
 गृहान्धकूपमग्नस्य ऽयशक्तस्थात्मरक्षणे ।
 आलम्बनं पदं यस्य तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २७ ॥
 अङ्कुर-मण्डासर्प-विषवीर्यनिवारणे ।
 यद्वाक्यं सुमहामन्त्रस्तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २८ ॥
 मायानामसुदृशेधवन्धनस्य विकर्त्तने ।
 यद्वाक्यमेव तीक्ष्णस्त्रं तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ २९ ॥
 पिशाची ममतानाम्नी ज्वबुद्धिविनाशिनी ।
 यत्कृपा दमिका तस्यात्तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३० ॥
 निर्वापाणं सुदीप्तस्य शोकाग्नेर्दहतः सदा ।
 उपदेशामृतं यस्य तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३१ ॥

विना यच्चरणे भक्तिं नराकृतिपशुर्नरः ।
 भवत्येव भवत्येव तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३२ ॥
 संसारनिविडारण्ये कामादिश्चापदाकुले ।
 यं विनान्याश्रयो नास्ति तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३३ ॥
 धनेन वा शरीरेण जिवितेन तथात्मना ।
 यस्य सेवा सदा कार्या तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३४ ॥
 मनोमत्तमतङ्गस्य शासने सततक्षमम् ।
 उपदेशाङ्कुशं यस्य तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३५ ॥
 शस्यं विना यथा क्षेत्रं यथा पृक्षः कलं विना ।
 यं विना ज्वनं तद्गतस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३६ ॥
 विना यक्ष्मर्यथा देहो विना वित्तं गृहं यथा ।
 यं विना ज्वनं तद्गतस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३७ ॥
 विना वस्त्रं भूषणानि संसारः सन्ततिं विना ।
 यं विना ज्वनं तद्गतस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३८ ॥
 पतिं विना यथा नारी नरश्च विधया विना ।
 यं विना ज्वनं तद्गतस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ३९ ॥
 गन्धं विना यथा पुष्पं विना पत्रं लता यथा ।
 यं विना ज्वनं तद्गतस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४० ॥
 रविं विना दिवा यद्भ्रजन्ती य विधुं विना ।
 यं विना ज्वनं तद्गतस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४१ ॥
 कर्णधारं विना नौका यथा राज्ञं नृपं विना ।
 यं विना ज्वनं तद्गतस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४२ ॥
 यद्गतसुमहारत्नज्योतिषा चित्तकन्दरम् ।
 भवत्यालोडितं नित्यं तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४३ ॥
 यतुर्वर्गकलप्राप्तिः सुखादल्पधियामपि ।
 यत्कृपावेशमात्रेण तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४४ ॥
 यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथागुरौ ।
 एति यद्गौरवं श्रुत्यां तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४५ ॥

આચાર્ય માં વિજનીયાદિત્યુવાચ સ્વયં હરિઃ ।
 સ્વયં કૃષ્ણસ્વરૂપાય તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૪૬ ॥
 યત્પાદકમલે ચિત્તં ભૃગુવન્નિવસત્ સદા ।
 દિવ્યં મધુ સમાપ્નોતિ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૪૭ ॥
 ભ્રમેણ ભ્રમતો નિત્યમનન્તભવવર્ત્મસુ ।
 સન્માર્ગદર્શકો યોડસૌ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૪૮ ॥
 યસ્ય સન્દર્શનાદેવ રવેઃ સરસિજં યથા ।
 હૃત્પદ્મં કુલ્લતામેતિ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૪૯ ॥
 શ્રીકૃષ્ણઃ સ્વયમેવાહ સર્વદેવમયો ગુરુઃ ।
 સર્વદેવસ્વરૂપાય તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૫૦ ॥
 યત્પાદોદકપાનેન હૃદયસ્યાપ્પિલં મલમ્ ।
 અપયાતિ ક્ષણાદેવ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૫૧ ॥
 ભવકારાગૃહે રુદ્ધો નિબદ્ધો મોહશૃંખલૈઃ ।
 યત્પ્રસાદાદ્ ભવેન્મુક્તસ્તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૫૨ ॥
 બહવો ગુરવઃ સન્તિ શિષ્યવિત્તાપહારકાઃ ।
 હૃત્તાપહારકો યોડસૌ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૫૩ ॥
 અખણ્ડમણ્ડલાકારં વ્યાપ્તં યેન ચરાચરમ્ ।
 તત્પદં દર્શિતં યેન તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૫૪ ॥
 યતો વાયો નિવર્તન્તે અપ્રાપ્ય મનસા સહ ।
 તત્પદં દર્શિતં યેન તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૫૫ ॥
 વિચિત્રાદ્ભુતવિશ્વસ્ય જન્માદ્યસ્ય યતો ભવેત્ ।
 તત્પદં દર્શિતં યેન તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૫૬ ॥
 તત્ત્વમસ્યાદિવાક્યેર્યલ્લક્ષ્યતે ન સમુચ્યતે ।
 તત્પદં દર્શિતં યેન તસ્મૈ શ્રીગુષ્મવે નમઃ ॥ ૫૭ ॥
 અપાણિરપિ ગૃહ્ણતિ યોડપાદોડપિ ચ ગચ્છતિ ।
 તત્પદં દર્શિતં યેન તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૫૮ ॥
 યઃ પશ્યતિ સદાયક્ષુરકર્ણોડપિ શૃણોતિ યઃ ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ५८ ॥

पश्यन्ति सूरयः शश्वद् यद् विष्णोः परमं पदम् ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६० ॥

प्राकृताकारलीनोऽपि यश्चिदानन्दरूपकः ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६१ ॥

साधकानां छितार्थाय स्वरूपं येन कल्प्यते ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६२ ॥

यद्भासा भाति सूर्योऽयं यद्भासा भाति चन्द्रमाः ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६३ ॥

यद्भयात् पवनो वाति वर्षतीन्द्रश्च यद्भयात् ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६४ ॥

ब्रह्मणो हि प्रतिष्ठा यश्चामृतस्याव्ययस्य च ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६५ ॥

विष्टभ्य य इदं कुत्स्नमेकांशेन स्थितो जगत् ।

तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६६ ॥

संस्कृतैः प्राकृतैर्वापि यः शिष्यमनुवृत्तः ।

बोधयेद् वाङ्मयविन्यासैस्तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६७ ॥

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।

यक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६८ ॥

योजिता कपया येन वृथाशब्दरता श्रुतिः ।

श्रवणो भगवन्नामस्तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ६९ ॥

भृङ्गिकारे रतं यक्षुः सर्वत्रैश्वर्यदर्शने ।

प्रेषितं कपया येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ७० ॥

रथालाप्यरता वाणी येन सम्यक् नियोजिता ।

भगवन्महिमाध्याने तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ७१ ॥

असद्गन्धसमाकृष्टं घ्राणं येन नियोजितम् ।

भगवन्महोदधौ तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ७२ ॥

પ્રેષિતઃ કૃપયા યેન રથાકાર્યકરઃ કરઃ ।
 ભગવત્પરિચર્યાયાં તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૭૩ ॥
 યત્ કપાલબ્ધબોધેન સંસારમૃગતૃષ્ણિકા ।
 વિલીયતે ક્ષણેનૈવ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૭૪ ॥
 સંસારવૃક્ષમારુઢાઃ પતન્તો નરકાર્ણવે ।
 યેન ચોદ્ધારિતાઃ સર્વે તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૭૫ ॥
 સુગન્ધિચન્દનભ્રાન્ત્યા પતન્તો વિષયાનલે ।
 યેન સંરક્ષિતાઃ સર્વે તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૭૬ ॥
 પિબન્તશ્ચ સુધાભ્રાન્ત્યા સંસારગરલં સદા ।
 કૃપયા વારિતા યેન તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૭૭ ॥
 ગુરુપૂજાં વિધાયાથ સ્વેષ્ટદેવં પ્રપૂજયેત્ ।
 પૂજ્યાત્રયાય નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૭૮ ॥
 યસ્ય સન્દર્શને જાતે નાસ્ત્યન્યદર્શ્યનાદિકમ્ ।
 ઉપાસ્યાય નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૭૯ ॥
 અદેયં દીયતે યેન ચાદૃશ્યં સત્પ્રદર્શયતે ।
 વદાન્ધાય નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૮૦ ॥
 નશ્વરં દીયતે સર્વૈર્યદત્તં યાતિ ન ક્ષયમ્ ।
 જ્ઞાનદાય નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૮૧ ॥
 યસ્મિંસ્તુષ્ટે હરિસ્તુષ્ઠો રુષ્ટે રુષ્ટઃ સ્વયં હરિઃ ।
 એકાત્મને નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૮૨ ॥
 હરિઃ સ્વયં ગુરુર્ભૂત્વા તારયત્યખિલં જગત્ ।
 દ્વિરૂપાય નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૮૩ ॥
 ગુરુર્બ્રહ્મા ગુરુર્વિષ્ણુગુરુર્દેવો મહેશ્વરઃ ।
 ત્રિરૂપાય નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૮૪ ॥
 ન બલં બલમડ્ગાનાં ગુરુદત્તવબલં બલમ્ ।
 બલદાય નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૮૫ ॥
 શેષે ગુરુકૃપાલેશં વિના નાસ્ત્યપરા ગતિઃ ।
 રક્ષકાય નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૮૬ ॥

सद्यसञ्चाम्बिलं कर्म गुरुर्वेत्ति न यापरः ।
 साक्षिणोय नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ८७ ॥
 ददाति दर्शनञ्चान्ते गुरुणा प्रेरितो हरिः ।
 मध्यस्थाय नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ८८ ॥
 अन्तर्ध्वान्तविनाशाय ज्ञानालोकप्रदाय य ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ८९ ॥
 सुशान्ताय सुदान्ताय निरुपाधिछितैषिणे ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९० ॥
 सन्मार्ग-सत्-प्रदीपाय सदाचारपराय य ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९१ ॥
 भक्तिदाय य भक्ताय ज्ञानिने ज्ञानदाय य ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९२ ॥
 स्वयं ब्रह्मस्वरूपाय ब्रह्मानन्द प्रदायिने ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९३ ॥
 नानाशास्त्रविरोधेषु सामञ्जस्यविधायिने ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९४ ॥
 संसारासक्तिशून्याय योगिने योगदाय य ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९५ ॥
 प्रतिक्षमादमास्तेयशौचादिगुणशालिने ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९६ ॥
 सन्दृष्टेऽम्बिलसन्तापो यस्मिन् प्रशममाप्नुयात् ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९७ ॥
 यस्मिन् दृष्टे परानन्दपूर्णां हृन्मन्दिरं भवेत् ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९८ ॥
 यस्मिन् दृष्टे भुजे नित्यं हरिनाम स्वयं स्फुरेत् ।
 नमस्तस्मै नमस्तस्मै तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ९९ ॥
 न योग्या दक्षिणा यस्य नीलकान्तशतान्यपि ।

નમસ્તસ્મૈ નમસ્તસ્મૈ તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥ ૧૦૦ ॥

ઇતિ ગુરુ-રત્ન સમ્પૂર્ણમ્ ।

ધર્મ-રત્નમ્

હરિર્જયતિ સર્વત્ર સર્વદાનન્દરૂપકઃ ।

ધર્મસ્તસ્યાપરં રૂપં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧ ॥

રણે વા કાનને વાપિ ધર્મવર્મ-સુરક્ષિતઃ ।

ન નરો નિધનં યાતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ । ૨ ॥

સ્વદેહરક્ષણે રાજા નિયોજયતિ સૈનિકાન્ ।

ધર્મોહિ ધાર્મિકં પાતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩ ॥

પિતેવ પાલકો ધર્મો માતેવ લાલકઃ સદા ।

સખેવ હિતકારી ચ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪ ॥

યતો ધર્મસ્તતઃ સમ્પદ્ યતો ધર્મસ્તતઃ સુખમ્ ।

યતો ધર્મસ્તતો મુક્તિર્યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫ ॥

યતો ધર્મસ્તતઃ સત્યં યતો ધર્મસ્તતો દયા ।

યતો ધર્મસ્તતો જ્ઞાનં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૬ ॥

યતો ધર્મસ્તતો નીતિર્યતો ધર્મસ્તતઃ ક્ષમા ।

યતો ધર્મસ્તતઃ શાન્તિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૭ ॥

બન્ધુર્ધર્મવિહીનસ્ય શત્રુવદ્ વર્તતે સદા ।

ધાર્મિકસ્ય જગન્મિત્રં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮ ॥

ભ્રાતાપિ રાવણસ્યાસૌ વિપક્ષોઽભુદ્ વિભીષણઃ ।

વાનરા રામમિત્રાણિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯ ॥

ન તથા સુખમાપ્નોતિ વસુધાવિજયી નરઃ ।

યથા ધર્મરતો જીવો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૦ ॥

વિદુરઃ પરમાનન્દ કુટીરસ્થઃ સમન્વભૂત્ ।

દુર્યોધનઃ સદા તાપં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૧ ॥

નરો ધર્મપ્રભાવેણ સમ્પરેતં સ્વબાન્ધવમ્ ।

પુનર્જીવયિતું શક્તો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૨ ॥

પાતિવ્રત્યેન ધર્મેણ સાવિત્રી સમજીવયત્ ।
 પતિં ધર્મ પરાજિત્ય યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૩ ॥
 એકાન્તધર્મનિષ્ઠસ્ય સન્દેહાસ્પદવસ્તુષુ ।
 સત્યપ્રદર્શકો ધર્મો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૪ ॥
 નલરૂપેષુ દેવેષુ દમયન્તી સુદુઃખિતા ।
 નલમેવ પતિં વગ્રે યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૫ ॥
 દૈવાદ્યુગૃહીતાયાઃ સત્યા ધર્મ વરસ્ત્રિયાઃ ।
 રક્ષત્યેવ સદા ધર્મો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૬ ॥
 રાવણો જાનકીં હૃત્વા નીત્વાપિ નિજમન્દિરમ્ ।
 કદર્થિતું ન શક્તોઽભુદ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૭ ॥
 દુર્જર્જનો ધાર્મિકાં નારીં વિલજ્જાં કર્તુમુદ્યતઃ ।
 ન કદાપિ સમર્થઃ સ્થાદ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૮ ॥
 દુઃશાસનઃ સર્તીં કૃષ્ણાં વિવસ્ત્રાં કર્તુમુદ્યતઃ ।
 લજ્જિતઃ સ્વયમેવાસીદ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૯ ॥
 યશ્ચ ધર્મધનો ધર્મ ન જહાતિ વિપદ્યપિ ।
 નિશ્ચિતં શુભમાપ્નોતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૦ ॥
 સત્યં ધર્મં સમાશ્રિત્ય ધર્મરાજો યુધિષ્ઠિરઃ ।
 લેભે શત્રુહૃતં રાજ્યં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૧ ॥
 અનેકેષુ વિનાશસ્ય કારણેષ્વપિ સત્સુ ચ ।
 ન વિનશ્યતિ ધર્મિષ્ઠો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૨ ॥
 ભગવદ્ધર્મમાશ્રિત્ય વિષવહ્નિ-જલાદિષુ ।
 પ્રહ્લાદો જીવનં લેભે યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૩ ॥
 સમ્યગ્ ધર્મમનુષ્ઠાય મૃતોઽપિ માનવશ્ચિરમ્ ।
 જીવન્નિવ પ્રતીયેત યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૪ ॥
 દાનધર્મં સમાશ્રિત્ય શિવિરૌશીનરો નૃપઃ ।
 વર્તમાન ઇવાભાતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૫ ॥
 પ્રથમં શત્રુતાં કૃત્વા ધર્મિણા સહ માનવઃ ।

મિત્રવદ્ વર્તતે પશ્ચાદ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૬ ॥

વનાત્ પ્રત્યાગતો રામઃ પાલયિત્વા પિતૃર્વચઃ ।

કૈકેય્યાપ્યાદૃતઃ સમ્યગ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૭ ॥

સુનીચકુલજાતોઽપિ ધાર્મિકઃ સાધુભિઃ સમમ્ ।

અત્યુચ્ચં પદમાપ્નોતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૮ ॥

વિભીષણો રાક્ષસોઽપિ રાવણસ્થાનુજોઽપિ સન્ ।

ધર્મેણામરતાં પ્રાપ્તો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૨૯ ॥

ઈશ્વરઃ સર્વભૂતાનાં વશે યસ્યાખિલં જગત્ ।

સ ધર્મેણ વશં યાતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૦ ॥

ધર્માર્થે સકલં હિત્વા બલિનાતિબલીયસા ।

દ્વારપત્વે કૃતો વિષ્ણુર્યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૧ ॥

દૈવાત્ સર્વસ્વહીનોઽપિ તત્ સર્વં લભતે પુનઃ ।

ધર્મેણૈવ વિના યત્નં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૨ ॥

હરિશ્ચન્દ્રશ્ચ રાજર્ષિર્હૃતૈશ્વર્યં મૃતં સુતમ્ ।

ધર્મેણૈવ પુનર્લભે યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૩ ॥

સકામઃ સુન્દરં ભોગ્યં ધાર્મિકો યદિ વાઞ્છતિ ।

વાઞ્છિતાધિકમાપ્નોતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૪ ॥

પિતૃસંમાનમપ્રાપ્ય નગરાન્નિર્ગતો ધ્રુવઃ ।

સર્વોચ્ચં સ્થાનમાલેભે યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૫ ॥

યોગક્ષેમં વહત્યેવ સર્વદા સ્વયમીશ્વરઃ ।

ધાર્મિકસ્ય મનુષ્યસ્ય યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૬ ॥

બિલ્વમડ્ગલમાલોક્ત્ય નેત્રહીનમનાથકમ્ ।

સ્વયં કૃષ્ણો દદાવન્નં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૭ ॥

તેષાં નિત્યાભિયુક્તાનાં યોગક્ષેમં વહામ્યહમ્ ।

ઇતિ શ્રીભગવદ્ વાક્યં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૮ ॥

એકેનૈવ સુજાતેન ધાર્મિકેણાખિલં કુલમ્ ।

પવિત્રીક્રિયતે સમ્યગ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૩૯ ॥

સ્વપૂર્વપુરુષાન્ ધીર ઉજ્જહાર ભગીરથઃ ।
 ભાગીરથીં સમાનીય યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૦ ॥
 પ્રહૃત્ય ધાર્મિકં મત્તો નરઃ પશ્ચાત્ પ્રબોધિતઃ ।
 તમેવ શરણં યાતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૧ ॥
 આહત્ય ભગ્નકુમ્ભેન નિત્યાનન્દં દ્વિજાધમૌ ।
 તમેવ શરણં યાતૌ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૨ ॥
 જીવા યે જન્મના કૂરા ધર્મનિષ્ઠસ્ય સન્નિધૌ ।
 તેડપિ શાન્તા ભવન્ત્યેવ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૩ ॥
 ઋષીણામાશ્રમે પુણ્યે કૂરાઃ સર્પવૃકાદયઃ ।
 વશ્યતાં યાન્તિ સર્વેડપિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૪ ॥
 ધાર્મિકસ્ય યદા દૈવાત્ કાચિદ્ ભ્રાન્તિઃ પ્રજાયતે ।
 ધર્મેણૈવાપનીતા સ્યાદ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૫ ॥
 શકુન્તલાં જહૌ ભ્રાન્ત્યા દુષ્મન્તો ધર્મિણાં વરઃ ।
 ધર્મસ્તાં સ્મારયામાસ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૬ ॥
 ધાર્મિકં પ્રતિ યઃ ક્રોધં કરોતિ મદગર્વિતઃ ।
 વિપદં સ્વયમાપ્નોતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૭ ॥
 અમ્બરીષં પ્રતિ ક્રોધં દુર્વાસા મુનિપુણ્ડવઃ ।
 કૃત્વા સ્વયં વિપન્નોડભુદ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૮ ॥
 યાવત્યઃ સન્તિ સત્શિક્ષાસ્તાસાં શીર્ષવિરાજિતા ।
 ઇયમેવોત્તમા શિક્ષા યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૪૯ ॥
 વિદ્યા બોધો વિવેકશ્ચ સદ્ભાવો વિનયો નયઃ ।
 ધર્મસ્થાનુચરા એતે યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૦ ॥
 ધર્મસ્થાતિ બલં દૃષ્ટ્વા કામક્રોધ મદાદયઃ ।
 ભયેન પ્રપલાયન્તે યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૧ ॥
 માતાપિતૃ-સુહૃદ્-ભ્રાતૃ-બન્ધુભિર્ગુરુભિસ્તથા ।
 ઇદમેવોપદેષ્ટવ્યં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૨ ॥
 ધર્મકાપટ્યમાલમ્બ્ય પૂજયતે હિ નરૈર્નરઃ ।
 કિમુ ધર્મગતપ્રાણો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૩ ॥

સૌધાયતે પાર્ણશાલા શાકાન્નમમૃતાયતે ।
 ધર્મામૃતસુતૃમસ્ય યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૪ ॥
 ઇહ તસ્યામલા કીર્તિઃ પરત્ર સુખમુત્તમમ્ ।
 યસ્ય ધર્મે સ્થિરા બુદ્ધિર્યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૫ ॥
 એકએવ સુહૃદ્ધર્મો નિધનેઽપ્યનુયાતિ યઃ ।
 ઇતિ ધર્મવિદાં શિક્ષા યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૬ ॥
 તૃષ્ણયાકુલચિત્તસ્ય સંસારમરુવર્તિનઃ ।
 ધર્મઃ સુશીતલં વારિ યતો ધર્માન્તતો જયઃ ॥ ૫૭ ॥
 મોહાન્ધતમસાચ્છન્ને સંસારેઽતિભયાનકે ।
 ધર્મનામા વિધુર્ભાતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૮ ॥
 શ્રેષ્ઠત્વં સર્વજીવેષુ નરાણામેવ કેવલમ્ ।
 ધર્મમાત્રવિશેષેણ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૫૯ ॥
 ધાર્મિકસ્ય જગન્માતા ધાર્મિકસ્ય જગત્પિતા ।
 ધાર્મિકસ્ય જગત્પુત્રો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૬૦ ॥
 સદાચારરથારુઢો ધર્મશસ્ત્રધરો નરઃ ।
 ઇહૈવ જયતિ સ્વર્ગ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૬૧ ॥
 સદાનન્દમયં રાજ્યં વિજેતું બ્રહ્મણઃ પરમ્ ।
 ધર્મ એવ બલં વિદ્ધિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૬૨ ॥
 અધર્મ ચરિતું વક્તિ કામલોભયુતં મનઃ ।
 સદા વદતિ સદ્બુદ્ધિર્યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૬૩ ॥
 અભાવેન સ્વભાવેન પરસ્વં હરતીહ યઃ ।
 સોઽપિ સ્વમનસા વેત્તિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૬૪ ॥
 પશુરેવ સ મન્તવ્યો હૃદિ યસ્ય મનાગપિ ।
 શિક્ષેયં ન સમુત્પન્ના યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૬૫ ॥
 મનુષ્યોઽહમિતિ જ્ઞાનં હૃદયે યસ્ય વર્તતે ।
 સ્મરણીયં સદા તેન યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૬૬ ॥
 અભ્યસ્યતાં સદાપાઠઃ સ્વઃસ્વો બાલાઃ પરન્તિવદમ્ ।

स्मरणीयं लृढा शश्वद् यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ६७ ॥

धनाज्जने सदा यत्नो युवानः क्रियतां ध्रुवम् ।

छेदन्तु सर्वदा चिन्त्यं यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ६८ ॥

गतप्रायं विजानीत स्थविरा वत ज्वननम् ।

अतो धर्मे मतिं दत्त यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ६९ ॥

सर्वदृशे सर्वेषु धर्मशास्त्रेषु सर्वदा ।

पुनःपुनरियं शिक्षा यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७० ॥

अस्पृष्ट्वा भोगशम्भूकमपारेऽस्मिन् भवाम्भुधौ ।

गृह्यतां धर्ममाणिश्यं यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७१ ॥

धर्मेण भलवान् लोको धर्मेण धनवान् भवेत् ।

धर्मेण ज्ञानवान् वापि यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७२ ॥

क्षुधातृष्णादयो ये य सलजाः क्लेशदायिनः ।

धर्मेण वशमायान्ति यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७३ ॥

देवत्वं लेभिरे देवा प्राजापत्यं प्रजापतिः ।

धर्मेणैव न यान्येन यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७४ ॥

प्रकृतीः स्ववशीकर्तुं शक्नोति नृपतिर्यथा ।

धर्मेण न तथान्येन यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७५ ॥

अद्यापि नृपतिं रामं स्मृत्वा लोकाः सुदुःखिताः ।

वाञ्छन्ति रामराज्यं हि यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७६ ॥

अधर्मिणां विनाशेन रक्षणेन य धर्मिणाम् ।

धर्म एव जगत् शास्ति यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७७ ॥

सा विद्या सर्वविद्यानामुत्तमा साधुसम्भता ।

यथैतज्जयते ज्ञानं यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७८ ॥

भवेत् सुरपुरीतुल्या वसुधेयमसंशयम् ।

सर्वेऽपि यद्वि जानीयुर्यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ७९ ॥

संसारेऽस्मिन् कुरुक्षेत्रे धर्मशस्त्रधरो नरः ।

विजयी भविता नूनं यतो धर्मस्ततो जयः ॥ ८० ॥

સ્વદેશે પૂજયતે રાજા પ્રજાભિઃ સ્વાભિરેવ ચ ।
 ધાર્મિકસ્તુ જગત્પૂજ્યો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૧ ॥
 જય એવ જયોઽક્ષાણાં ન જયઃ પૃથિવીજયઃ ।
 જયન્તિ તાનિ ધર્મિષ્ઠા યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૨ ॥
 વસ્ત્રાલકુારહીનોઽપિ ધૂલિલિમાઙ્ગકોઽપિવા ।
 શોભતે ધાર્મિકઃ શશ્વદ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૩ ॥
 શીતગ્રીષ્માદયો દેહે સ્વભાવકલેશદાયિનઃ ।
 ધાર્મિકં ન સ્મૃશન્ત્યેવ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૪ ॥
 નિદાઘાંશુપતેરંશુઃ શરચ્ચન્દ્રવિભાસમઃ ।
 ધર્મિષ્ઠસન્નિધૌ ભાતિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૫ ॥
 પિત્રા પૂજયતમેનાપિ પૂજયતે ધાર્મિકઃ સુતઃ ।
 મનસા સર્વદા તન્માદ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૬ ॥
 બાલોઽપિ ધર્મનિષ્ઠાત્મા સમ્પૂજ્યૈઃ સ્થવિરૈરપિ ।
 પ્રપૂજયતે સદા સમ્યગ્ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૭ ॥
 સેવિકા ધાર્મિકા જાયા સેવ્યેન સ્વામિના સદા ।
 પૂજયતે મનસા નિત્યં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૮ ॥
 રાણા દણ્ડધરેણાપિ પૂજયતે ધાર્મિકપ્રજા ।
 ધર્મમાત્રમપેક્ષ્યૈવ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૮૯ ॥
 ન તથા પૂજયતે વિત્તં સમ્બન્ધો વય એવ વા ।
 યથા સમ્પૂજયતે ધર્મો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૦ ॥
 વિજયે યદિ વાઞ્છાસ્તિ શૃણુ મે પરમં વચઃ ।
 જપસિદ્ધિમિમં મન્ત્રં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૧ ॥
 પરસ્પરમનૈક્યં યત્ સર્વાનર્થકરં નૃણામ્ ।
 નાશકત્તસ્ય સદ્ધર્મો યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૨ ॥
 સ્વધર્મે નિધનં શ્રેયઃ સ્મૃત્વેદં ભગવદ્વચઃ ।
 સ્વં સ્વં ધર્મં સમાતિષ્ઠ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૩ ॥
 સાગરાઃ સરિતઃ શૈલાઃ શશિસૂર્યાદયો ગ્રહાઃ ।
 વદન્તિ સર્વદા સર્વે યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૪ ॥

ગીયતાં ગીયતાં સર્વે ગૃહસ્થાનાં ગૃહે ગૃહે ।
 મિષ્ટ મિષ્ટમિદં ગાનં યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૫ ॥
 લિપ્યતાં લિપ્યતાં દ્વારિ જામ્બૂનદરસેન વૈ ।
 અક્ષરાષ્ટકમેતદ્ધિ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૬ ॥
 વાસઃપ્રાન્તેષુ છત્રેષુ સર્વાંડુગેષુ પૃથક્ પૃથક્ ।
 લિપ્યતાં શશિનિર્યાસૈર્યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૭ ॥
 દ્રવ્યેષુ વ્યવહાર્યેષુ સર્વેષુ કણકદ્રવૈઃ ।
 લિપ્યતાં સમ્પ્રયત્નેન યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૮ ॥
 રાજમાર્ગે સભાયાગ્ચ મન્દિરે હટ્ટ-ગોષ્ઠયોઃ ।
 લિપ્યતાં લિપ્યતાં સર્વૈર્યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૯૯ ॥
 નીલકાન્તશતજયોતિ સ્તિરશ્કૃત્ય વિરાજતે ।
 ધર્મસ્ય વિમલં જયોતિર્યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥ ૧૦૦ ॥
 ઇતિ ધર્મ-રત્નં સમ્પૂર્ણમ્ ।

વિવેક-રત્નમ્

વિસ્મૃત્ય જગતાં નાથં સદાનન્દં ચિદાત્મકમ્ ।
 સંસારે રમતે જીવઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧ ॥
 અવિજ્ઞાયાત્મનાત્માનં જ્ઞાનવાનહમિત્યસૌ ।
 અભિમાનં કરોત્યુચ્ચૈઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૨ ॥
 સમ્પ્રાપ્ય દુર્લ્ભં જન્મ મુક્તિદ્વારમપાવૃતમ્ ।
 પશુવદ્ વર્તતે નિત્યં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૩ ॥
 કોડહં વા કુત આયાતઃ કર્તવ્યમિહ કિં મમ ।
 ન જાનાતિ ન જિજ્ઞાસુઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪ ॥
 ઇન્દ્રજાલં જગત્ સર્વં માયામૂલમનર્થકમ્ ।
 પ્રત્યેતિ સત્યવન્નિત્યં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૫ ॥
 ગુરુપાદાશ્રયં હિત્વા ચાકૃત્વા ભક્તિમીશ્વરે ।
 યતતે જ્ઞાનલાભાય કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૬ ॥

અવિદિત્વા સુખં દિવ્યં સદાત્મસ્થં સુનિર્મલમ્ ।
 સુખાર્થં ક્રમતે વિશ્વં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૭ ॥
 રત્નહારં સ્વકણ્ઠસ્થં વિસ્મૃત્ય સર્વતો દિશામ્ ।
 વિચિનોતિ દિવાનક્તં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૮ ॥
 ચિદાનન્દ-સ્વરૂપોઽપિ સ્વયં દેહમચેતનમ્ ।
 આત્માનં મન્યતે શશ્વત્ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯ ॥
 સર્વેઽપિ સુખમિચ્છન્તિ ચેષ્ટન્તે ચ પુનઃપુનઃ ।
 કિં સુખન્તુ ન જાનન્તિ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૦ ॥
 જન્મમૃત્યુ વિહીનોઽપિ મન્યતે મોહિતઃ સદા ।
 જાતં મૃતમિવાત્માનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૧ ॥
 વિષયેન્દ્રિય-સંયોગઃ શીતોષ્ણ-સુખદુઃખદઃ ।
 તદ્ભાજં વેત્તિ ચાત્માનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૨ ॥
 અહંકારં કરોત્યુચ્ચૈર્દમ્ભમાન-મદાન્વિતઃ ।
 કોઽહન્તુ તન્ન જાનાતિ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૩ ॥
 મમૈવૈતન્નમૈવૈતત્ સદા જલ્પતિ મોહિતઃ ।
 કિં મમેતિ ન જાનાતિ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૪ ॥
 અર્થલાભે સદોન્મત્તઃ સર્વતઃ પરિધાવતિ ।
 ન વેત્યર્થસ્વરૂપન્તુ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૫ ॥
 જયેઽસ્તિ મહતી વાઙ્મા નાસ્તિ વાઙ્મા પરાજયે ।
 જયાજયૌ ન જાનાતિ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૬ ॥
 સર્વદા યત્તવાન્ જન્તુરાત્મદુઃખનિવારણે ।
 ઉપાયન્તુ ન જાનાતિ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૭ ॥
 નાત્મીયો ન પરશ્ચાપિ કશ્ચિદસ્તિ હિ કસ્યચિત્ ।
 તથાપિ વિષમા બુદ્ધિઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૮ ॥
 મૃદ એવાપરં રૂપં મણિમુક્તાતૃણાદિકમ્ ।
 તથાપિ વિષમા બુદ્ધિઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૯ ॥
 કૃમિવિડ્ ભસ્મશેષાહિ સુદરિદ્રાસ્તથા નૃપાઃ ।
 તથાપિ વિષમા બુદ્ધિઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૨૦ ॥

जायते जगदेकस्मादेकस्मिँल्लयमेष्यति ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ २१ ॥
 सर्वे समं समाकान्ता जन्ममृत्यु-जरादिभैः ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ २२ ॥
 कौपीनमपि यन्मूलं तन्मूलञ्चैलमम्बरम् ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञान मतः परम् ॥ २३ ॥
 द्विडस्ता द्विपदा भूपा प्रजा अपि तथाविधाः ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ २४ ॥
 प्राणान्तेऽयेतनो राजा प्राणान्ते येतनाः प्रजा ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ २५ ॥
 मातृकुक्षौ यथा राजा मातृकुक्षौ तथा प्रजाः ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ २६ ॥
 अव्यक्तादीनि भूतानि व्याव्यक्तनिधनानि हि ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ २७ ॥
 करोति कस्यचित् कश्चिद्विष्टानिष्टे कदापि न ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ २८ ॥
 आत्मैव छात्मनो बन्धुरात्मैव रिपुरात्मनः ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ २९ ॥
 उच्यैर्गायति वेदान्तो नेह नानास्ति किञ्चन ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ ३० ॥
 ऐकमेवाद्वितीयञ्च सिद्धान्तं गायति श्रुतिः ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ ३१ ॥
 ऐक्येव परोक्ष्यात्मा सर्वज्ञेषु शाश्वतः ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ ३२ ॥
 सर्वेष्वपि शरीरेषु समानाः सप्तधातवः ।
 तथापि विषमा बुद्धिः किमज्ञानमतः परम् ॥ ३३ ॥
 स्मृतिश्च सर्वदा वञ्जिते सर्वं विषयभयं जगत् ।

તથાપિ વિષમા બુદ્ધિઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૩૪ ॥

જાતસ્ય હિ ધ્રુવો મૃત્યુર્ધ્રુવં જન્મ મૃતસ્ય ચ ।

તથાપિ કુરુતે શોકં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૩૫ ॥

અથ યન્મમ વસ્ત્વસ્તિ પરાહે તત્ પરસ્યહિ ।

તથાપિ મમતા ધોરા કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૩૬ ॥

વસ્ત્રવદ્દેહમાદત્તે જહાતિ વસ્ત્રવત્ પુનઃ ।

અહં બુદ્ધિઃ સદા તત્ર કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૩૭ ॥

ય એવાસીત્ સ એવાસ્તિ સ એવ ચ ભવિષ્યતિ ।

તથાપિ કુરુતે શોકં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૩૮ ॥

ચર્મણાચ્છાદિતો દેહો માંસાસ્થિરુધિરાશયઃ ।

અહં બુદ્ધિઃ સદા તત્ર કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૩૯ ॥

ચિત્સ્વરૂપં સ્વમાત્માનં વિસ્મૃત્યાચેતનં જડમ્ ।

આત્માનં મન્યતે શશ્વત્ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪૦ ॥

આનન્દમયમાત્માનં વિસ્મૃત્ય ચન્દ્રણાલયમ્ ।

આત્માનં મન્યતે દેહં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪૧ ॥

નિત્યમાત્માનમજ્ઞાનં નશ્વરં ક્ષણભડ્ગુરમ્ ।

આત્માનં મન્યતે દેહં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪૨ ॥

અદૈકસ્ય ગૃહં યત્શ્ચો ભવિષ્યત્યપરસ્યહિ ।

મમેતિ તદ્ગૃહે બુદ્ધિઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪૩ ॥

સ્વકર્મ ભોક્તુમાયાતાઃ સર્વે દારસુતાદયઃ ।

ઉચ્ચકૈર્મમતા તેષુ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪૪ ॥

અનિચ્છન્તમપિ ત્યજ્ત્વા પુનર્યાસ્યન્તિ ચે ધ્રુવમ્ ।

ઉચ્ચકૈર્મમતા તેષુ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪૫ ॥

આસક્તિઃ સર્વદુઃખાનામાકરો નાસ્તિ સંશયઃ ।

તથાપિ સુદૃઢાસક્તિઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪૬ ॥

અનિત્યે નિત્યવદ્ બુદ્ધિશ્ચિદ્બુદ્ધિશ્ચ જડે સદા ।

દુઃખે ચ સુખવદ્બુદ્ધિઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૪૭ ॥

उदरं वनजातेन शाडेनापि प्रपूर्यते ।
 तदर्थं कुरुते पापं किमज्ञानमतः परम् ॥ ४८ ॥
 गुडैवास्ति नगेन्द्रस्य गृध्रीश्वरनिर्मितमम् ।
 तदर्थं कुरुते पापं किमज्ञानमतः परम् ॥ ४९ ॥
 धरण्या दत्तमेवास्ति शय्यार्थं वक्ष आत्मनः ।
 तदर्थं कुरुते पापं किमज्ञानमतः परम् ॥ ५० ॥
 वाक्ये मधु मुषे ङास्यं विषं चित्ते दधाति या ।
 प्रत्येति कामिनीमेतां किमज्ञानमतः परम् ॥ ५१ ॥
 श्वभक्ष्ये कामिनीकाये रक्त-मूत्र-मलाशये ।
 सज्यते सुन्दरीबुद्ध्या किमज्ञानमतः परम् ॥ ५२ ॥
 संसारनिगडस्थेयं कामिनी मूलबन्धनी ।
 तथापि स्वीकरोत्येतां किमज्ञानमतः परम् ॥ ५३ ॥
 दधाति पादयोः स्वस्थ शृङ्खलं स्वयमेव हि ।
 संसाराण्यं सुदुष्टेयं किमज्ञानमतः परम् ॥ ५४ ॥
 विधाय विपुलं वित्तमेको यात्यपरस्तथा ।
 करोति विषये लोभं किमज्ञानमतः परम् ॥ ५५ ॥
 अथ यो भूपतिर्दृमः पराडे पथिकः स हि ।
 तथापि कुरुते दम्भं किमज्ञानमतः परम् ॥ ५६ ॥
 गर्वेण यो बलोन्मत्तः पराडे जरया जितः ।
 तथापि कुरुते दम्भं किमज्ञानमतः परम् ॥ ५७ ॥
 पदाद्य कम्पयन् पृथ्वीं पराडे याति पङ्गुताम् ।
 तथापि कुरुते दम्भं किमज्ञानमतः परम् ॥ ५८ ॥
 यक्षुष्मानद्यं याति श्वः शरणां करधारिणम् ।
 तथापि कुरुते दम्भं किमज्ञानमतः परम् ॥ ५९ ॥
 अथ श्रुतिधरो योऽसौ पराडे वधिरः पुनः ।
 तथापि कुरुते दम्भं किमज्ञानमतः परम् ॥ ६० ॥
 सप्त-पुत्र-पिता योऽद्य पराडे सोऽसहायकः ।
 तथापि कुरुते दम्भं किमज्ञानमतः परम् ॥ ६१ ॥

હર્ષેણ ચો હસત્યથ રોદિતિ શ્વઃ સ ઉચ્ચકૈઃ ।

તથાપિ કુરુતે દમ્ભં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૬૨ ॥

અથ દાતા યચ્ચેવાસૌ પરાહે ચ પરાન્નભુક્ ।

તથાપિ કુરુતે દમ્ભં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૬૩ ॥

અથ સુસ્થશરીરો યઃ પરાહે પીડયાકુલઃ ।

તથાપિ કુરુતે દમ્ભં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૬૪ ॥

વિષયી વિષયશ્ચૈવ કાલેન લયમેષ્યતઃ ।

તથાપિ વિષયે લોભઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૬૫ ॥

ગતો રક્ષપતિર્દમ્ભો ગતા લજ્ઞા હિરણ્મયી ।

તથાપિ વિષયે લોભઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૬૬ ॥

ગતો રામઃ પ્રજારામઃ સાયોધ્યા નગરી ગતા ।

તથાપિ વિષયે લોભઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૬૭ ॥

ગતો યુધિષ્ઠિરઃ સાપિ હસ્તિનાનગરી ગતા ।

તથાપિ વિષયે લોભઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૬૮ ॥

ગતઃ કંસઃ સુદુર્દાન્તો મથુરાનગરી ગતા ।

તથાપિ વિષયે લોભઃ કિમજ્ઞાન મતઃપરમ્ ॥ ૬૯ ॥

ગતો નલઃ સુધર્મિષ્ઠો વિદર્ભનગરં ગતમ્ ।

તથાપિ વિષયે લોભઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૭૦ ॥

આશા હિ પરમં દુઃખં નૈરાશ્યં પરમં સુખમ્ ।

તથાપિ બલવત્યાશા કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૭૧ ॥

દુષ્પૂરા વિષયૈરાશા શૂન્યં શબ્દૈર્યથા તથા ।

તથાપિ પૂરણે વાઙ્મા કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૭૨ ॥

સુખમૈન્દ્રિયકં યત્તચ્છૂકરે માનવે સમમ્ ।

તદર્થં યતતેડભીક્ષણં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૭૩ ॥

સંસાર-સુખમેતદ્ધિ સર્વદા દુઃખમિશ્રિતમ્ ।

તદર્થં યતતે નિત્યં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૭૪ ॥

અયત્તેનૈવ સંલભ્યં દુઃખવદૈહિકં સુખમ્ ।

तदर्थं सुमण्डान् यत्नः किमज्ञानमतः परम् ॥ ७५ ॥
 भोगेन वर्धते कामो न शान्तिमुपगच्छति ।
 तथापि वासना भोगे किमज्ञानमतः परम् ॥ ७६ ॥
 भगवानुद्धवं प्राङ् सुषुं दुःख-सुखात्ययः ।
 तदर्थं यतते नैव किमज्ञानमतः परम् ॥ ७७ ॥
 क्षुद्रानन्दे सद्योन्मत्तः सङ्करीवाव्यवारिणि ।
 आयुःक्षयं न जानाति किमज्ञानमतः परम् ॥ ७८ ॥
 छदं लब्धमिदं लप्स्येति चिन्ताकुलः सदा ।
 आयुःक्षयं न जानाति किमज्ञानमतः परम् ॥ ७९ ॥
 आयुर्द्धरति वै पुंसां कृतान्त-जनकः सदा ।
 जानन्नपि न जानाति किमज्ञानमतः परम् ॥ ८० ॥
 कालो याति समायाति सर्वदेति प्रजल्पति ।
 यात्यायुरिति नो वेत्ति किमज्ञानमतः परम् ॥ ८१ ॥
 यदर्थं मानुषं जन्म लब्ध्वायातो महीतले ।
 तत्र नास्ति मनाग् दृष्टिः किमज्ञानमतः परम् ॥ ८२ ॥
 दुर्लभं ज्ञानं दत्त्वा मूल्यरूपेण सर्वदा ।
 क्रीणाति नरकानन्दं किमज्ञानमतः परम् ॥ ८३ ॥
 पतङ्गवज्जुडोत्पध्वा स्वात्मानं विषयानले ।
 आपात-सुन्दरे शश्वत् किमज्ञानमतः परम् ॥ ८४ ॥
 कल-भाषणमाश्रुत्य मोहितः सुतदारयोः ।
 भृगवन्न स्मरेत् कालं किमज्ञानमतः परम् ॥ ८५ ॥
 रसना-वशगः शश्वन् भीनवद् भक्ष्यलोभितः ।
 अस्ति यान्तर्विषं वस्तु किमज्ञानमतः पञ्चम् ॥ ८६ ॥
 गजवद् बन्धनं याति कामिनीस्पर्शालालसः ।
 कालकौशलमज्ञात्वा किमज्ञानमतः परम् ॥ ८७ ॥
 संसारमधुगन्धेन मोहितः षट्पदो यथा ।
 परमापदमाप्नोति किमज्ञानमतः परम् ॥ ८८ ॥

વિષમત્ય મૃતં હિત્વા જલં હિત્વા મરીચિકામ્ ।
 સમભ્યેતિ સદા ભ્રાન્ત્યા કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૮૯ ॥
 સુખમાત્યન્તિકં યત્તદ્ બુદ્ધિગ્રાહ્યમતીન્દ્રિયમ્ ।
 તત્લાભે નહિ યત્નોડસ્તિ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૦ ॥
 યં લબ્ધ્વા ચાપરં લાભં મન્યતે નાધિકં તતઃ ।
 તત્લાભે નહિ યત્નોડસ્તિ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૧ ॥
 માતૃકુક્ષૌ ભૃશં દુઃખં સમ્રાપ્ય યત્ પ્રતિશ્રુતમ્ ।
 વિસ્મૃત્ય નીયતે કાલઃ કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૨ ॥
 યદ્દત્તચક્ષુષા સર્વં જગચ્ચિત્રં પ્રપશ્યતિ ।
 નાભિવાઞ્છતિ તં દ્રષ્ટું કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૩ ॥
 વસન્ વારિનિધેસ્તીરે જલાભાવેન યાતના ।
 અતઃપરં કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૪ ॥
 સુખાબ્ધિસન્નિધૌ સ્થિત્વા યન્નણામેતિ સર્વદા ।
 અતઃપરં કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૫ ॥
 મન્યતેડહં કરોમીતિ પ્રકૃતેર્ગુણકર્મણિ ।
 અતઃપરં કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૬ ॥
 હૃદિ સ્થિતં સદાનન્દં લબ્ધું સંયતતે વહિઃ ।
 અતઃપરં કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૭ ॥
 તત્ત્વમસિ મહાવાક્યં વિસ્મૃત્ય યાતિ યન્નાણામ્ ।
 કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૮ ॥
 ભગવન્તં સદા સેવ્યં હિત્વોપાસ્તે જડં સદા ।
 કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૯૯ ॥
 મૃત્પિણ્ડો નીલકાન્તશ્ચ સમૌ તથોર્ઘ્વણાદરૌ ।
 કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનં કિમજ્ઞાનમતઃ પરમ્ ॥ ૧૦૦ ॥
 ઇતિ વિવેક-રત્નં સમ્પૂર્ણમ્ ।

હરિનામ-રત્નમ્

વેદામર-તરુદ્ભૂતમપૂર્વામૃત-સમ્ભૂતમ્ ।
 કૃલમાનન્દચિદ્ભૂપં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧ ॥
 વીજં ચત્ સર્વવેદાનાં ત્રિવૃત્ પ્રણવ ઉચ્ચતે ।
 તસ્યાપિ વીજભૂતં હિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨ ॥
 ગાયત્ર્યા ગીયતે ચત્તદ્ યો ભર્ગ ઇતિ શબ્દતઃ ।
 તાત્પર્યોણ તદેવૈતદ્ધરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૩ ॥
 પુરાણો યાગમે તન્ત્રે મન્ત્રે ચ ભારતે તથા ।
 સર્વત્ર સર્વદા ગીતં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪ ॥
 સર્વદેવાભિધાઃ શશ્વત્ સરિતઃ સાગરં યથા ।
 તથા તદભિધાવન્તિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૫ ॥
 અસારે ભવસંસારે સારભૂતં સનાતનમ્ ।
 સર્વકામપ્રદં પુણ્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૬ ॥
 રગ્ગજનં સર્વચિત્તાનાં ભગ્ગજનં પાપભૂતામ્ ।
 ગગ્ગજનં ચિત્રભોગાનાં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭ ॥
 શાક્ત-વૈષ્ણવ-ગાણેશ-સૌર-શૈવાશ્ચ સાધકાઃ ।
 નામ-ભેદેન ગાયન્તિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮ ॥
 દારાપત્ય-સુહૃત્-પ્રણ-દેહ-ગેહ-સમન્વિતમ્ ।
 વિશ્વં વિનાશિ સત્યં હિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯ ॥
 યોગ-યાગ-તપોજ્ઞાન-સ્નાનદાન-સુકર્મણામ્ ।
 સર્વેષામભિલક્ષ્યં હિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૦ ॥
 મધુરં મધુરેભ્યોઽપિ મડ્ગલેભ્યોઽપિ મડ્ગલમ્ ।
 પાવનં પાવનેભ્યોઽપિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૧ ॥
 ભવબન્ધ-વિમુક્તોઽપિ નારદો મુનિસત્તમઃ ।
 ગાયત્રઠતિ હર્ષેણ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૨ ॥
 યુક્તમુક્તં સુધીવૃન્દૈઃ સારમાહૃત્ય સર્વતઃ ।
 હરેર્નામિ હરેર્નામિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૩ ॥

પ્રબલં બલવદ્ભયોડપિ દુર્વલાનાં પરં બલમ્ ।
 સમ્બલં ભવપાન્થાનાં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૪ ॥
 કો વા કસ્ય ભવેદ્ બન્ધુઃ સર્વઃ સ્વાર્થં સમીહતે ।
 નિરુપાધિ સુહૃન્નિત્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૫ ॥
 સમ્પત્સુ સ્વજનાઃ સર્વે વિપત્સુ વિમુખાઃ સદા ।
 સમ્પદાપત્સુ મિત્રં હિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૬ ॥
 યદિ નિત્યસુખે વાઞ્છા યદિ વાઞ્છા ભવક્ષયે ।
 સાનુરાગં તદા ગેયં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૭ ॥
 બોધકં સર્વતત્ત્વાનાં રોધકં સકલૈનસામ્ ।
 શોધકં સર્વચિત્તાનાં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૮ ॥
 સ એવ માનવો લોકે સ એવ ચ સુપણ્ડિતઃ ।
 રસનાયાં સદા યસ્ય હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૯ ॥
 ન પણ્ડિતઃ પણ્ડિતોડપિ માનવોડપિ ન માનવઃ ।
 રસનાયાં ન યસ્યાસ્તિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨૦ ॥
 અજ્ઞાન-તમસાચ્છન્ને રિપુ-ચૌરાવૃતે ભવે ।
 રત્ન-દીપાયતે નિત્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨૧ ॥
 વિભીષણં ભયસ્યાપિ કામસ્યાપિ વિમોહનમ્ ।
 લોભસ્ય લોભનં ચિત્રં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨૨ ॥
 કલં યદ્ધ્યાનતો લભ્યં યજ્ઞાર્ચ્યાભ્યાઞ્ચ યત્કલમ્ ।
 તત્સર્વં પ્રદદાત્યેવ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨૩ ॥
 દેશકાલાદ્યપેક્ષાસ્તિ સર્વસત્કર્મ-સાધને ।
 નિરપેક્ષમિદં વિદ્ધિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨૪ ॥
 યસ્યાં તસ્યામવસ્થાયાં યત્ર તત્ર યદા તદા ।
 પ્રજમ્બું શક્યતે સર્વૈ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨૫ ॥
 શ્રવણીયમિદં શશ્વત્ કીર્તનીયમિદં સદા ।
 સ્મરણીયમિદં નિત્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨૬ ॥
 એકૈકવિષયો ભૌમ એકૈકેન્દ્રિયતર્પણઃ ।
 સર્વાક્ષ-તર્પણન્ત્વેકં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૨૭ ॥

नास्ति तथाविधो रोगो नास्ति शोकस्तथाविधः ।

यं न नाशयति ह्येकं हरेर्नामैव केवलम् ॥ २८ ॥

देवतानामिदं उच्यं पितृणां कव्यमुत्तमम् ।

भर्त्यानामभृतग्यात्रं हरेर्नामैव केवलम् ॥ २९ ॥

अपारे भवकात्तारे रिपुशार्दूल-सङ्कुले ।

शराणां भयशून्यं हि हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३० ॥

प्राकृतं नाममात्रं हि द्विरावृत्त्या पुरातनम् ।

शतावृत्त्या नवं भाति हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३१ ॥

नामैव परमो यज्ञो नामैव परमं तपः ।

ज्ञानं यत्परमं लोके हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३२ ॥

नामैव तान्त्रिकी सन्ध्या नामैव वैदिकी तथा ।

यदन्यत् करणीयञ्च हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३३ ॥

धर्मदं धर्मकामस्य कामकामस्य कामदम् ।

अर्थदञ्चार्थकामस्य हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३४ ॥

भुक्तिदं भुक्तिकामस्य निष्कामस्य सदात्मदम् ।

तद् वदान्यतमं लोके हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३५ ॥

वर्णाश्रम-विभागेन ये ये धर्मा निरूपिताः ।

तत्सर्वेषां शिरोरत्नं हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३६ ॥

श्रवणं सङ्गलं तर्हि धर्मोऽपि सङ्गलस्तदा ।

रसनायां यदा नृत्येद्धरेर्नामैव केवलम् ॥ ३७ ॥

ज्ञानदण्डेन सम्मथ्य सुधीभिर्भवसागरम् ।

नवनीतं वडिनीतं हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३८ ॥

आब्रह्मस्तम्भ-पर्यन्तं सर्वं मायामयं जगत् ।

सत्यं सत्यं पुनः सत्यं हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३९ ॥

सुधियः सर्वकार्याणि कुर्वन्तो वडिरिन्द्रियैः ।

जपन्ति मनसा नित्यं हरेर्नामैव केवलम् ॥ ४० ॥

संसारसर्पदृष्टस्य जनस्य जगतीतले ।

ભૈષજ્યં યદિ વા કિઞ્ચિદ્દરેનામૈવ કેવલમ્ । ૪૧ ॥
 વિષ્ણુરાતો દિવંચાતો હિત્વાનિત્યકલેવરમ્ ।
 શ્રુત્વા શુક્રમુખાચ્છુદ્ધં હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪૨ ॥
 વિષં વિશમિતં તેન પ્રહ્લાદેન મહાત્મના ।
 શ્રદ્ધયા પરયા સ્મૃત્વા હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪૩ ॥
 કીર્તયિત્વા કૃતાર્થોઽભૂદ્ ભગવાન્ વાદરાયણઃ ।
 વિમલે જાહ્નવી-કૂલે હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪૪ ॥
 નિરુપાધિ સુહૃન્નિત્યમક્ષયં પરમં ધનમ્ ।
 કાલાનધિકૃતં ધામ હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪૫ ॥
 યન્ત્રણાપરિપૂર્ણોઽપિ નરકસ્ત્રિદિવાયતે ।
 યદિ સ્થાત્ સતતં તત્ર હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪૬ ॥
 સર્વસમ્પત્-સમ્બદ્ધોઽપિ ત્રિદિવો નરકાયતે ।
 યદિ નસ્થાત્ સદા તત્ર હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪૭ ॥
 પ્રાણાન્તે નાનુગચ્છન્તિ સર્વે ધન-જનાદયઃ ।
 જીવને મરણે સદ્ગિ હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪૮ ॥
 પાલને પિતૃવન્નિત્યં લાલને જનનીસમમ્ ।
 રમણે રામયા તુલ્યં હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૪૯ ॥
 સ ગુરુઃ સ પિતા યાપિ સા માતા બાન્ધવોઽપિ સઃ ।
 શિક્ષયેચ્ચેત્ સદા સ્મર્તુ હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૫૦ ॥
 ન ગુરુર્ન પિતા યાપિ ન માતા બાન્ધવોઽપિ ન ।
 ન શિક્ષયેદ્ યદિ સ્મર્તુ હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૫૧ ॥
 ક્ષુધાર્તે પરમાત્રં હિ તૃષ્ણાર્તે શીતલં જલમ્ ।
 સન્તપ્તે કોમલો વાયુર્હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૫૨ ॥
 પાવનો યવનોઽપિ સ્થાદ્ બુદ્ધ્યા સર્વમસદ્ યદિ ।
 કીર્તયેત્ સતતં ભક્ત્યા હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૫૩ ॥
 કાલ-ગુપ્ત-ચરા એતે સર્વે દાર-સુતાદયઃ ।
 તદ્ગચ્ચનમહામન્ત્રો હરેનામૈવ કેવલમ્ ॥ ૫૪ ॥

लाभानां परमो लाभः सद्गतीनां परा गतिः ।
 सर्वासामाशिषां शेषो हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ५५ ॥
 श्रूयन्ते बडवः शब्दा ज्वलन्तैः समीरिताः ।
 साधुभिः श्रूयते किन्तु हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ५६ ॥
 तृणीकृत्य जगत् सर्वं राजते सकलोपरि ।
 सिद्धानन्दमयं शुद्धं हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ५७ ॥
 सिद्धानां सिद्धिदा देवाः शतशः सन्ति सर्वतः ।
 असिद्ध-सिद्धिदं विद्धि हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ५८ ॥
 स याति सकलं हित्वा निर्मलं श्रीहरेः पदम् ।
 यस्त्यजेत् कीर्तयन् प्राणान् हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ५९ ॥
 अतः सुकृतिनो नित्यमावाल्यादति यत्नतः ।
 पुनः पुनः प्रणयन्ति हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६० ॥
 यावदेहे स्थिताः प्राणा यावज्जिह्वा वशे स्थिता ।
 तावदेव सदा गेयं हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६१ ॥
 निश्वासे नहि विश्वासः कदा रुद्धो भविष्यति ।
 कीर्तनीयमतो बाल्याद्धरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६२ ॥
 क्षणं नापेक्षते मृत्युर्नानुरोधं शृणोति यः ।
 प्रागेव नीयतां तस्माद्धरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६३ ॥
 कलिकुञ्जर-कुम्भस्थ दारणं भवतारणम् ।
 भारणं मरणस्यापि हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६४ ॥
 गच्छद्भिरुत तिष्ठद्भिरशद्भिरपि यत्नतः ।
 स्मरणीयं सदा पुष्पिर्हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६५ ॥
 नास्ति नास्ति कलौ नास्ति हरिनाम विना गतिः ।
 तस्माद् यत्नेन जप्तव्यं हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६६ ॥
 नरोऽपि सुरपूज्यः स धरा तस्यामरा पुरी ।
 अङ्गे हृदि भुजे यस्य हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६७ ॥
 पशुयोनौ वरं जन्म पक्षियोनौ वरं तथा ।
 यदि स्मरेन् मनो नित्यं हरेर्नामैव डेवलम् ॥ ६८ ॥

સ્વસ્વાધિકારમાશ્રિત્ય ક્રિયતાં કર્મ કૃત્સ્નશઃ ।
 પ્રિયતાં પ્રિયતાં ચિત્તે હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૬૯ ॥
 જિતં તેન રિપૂન્ થેન નિરસ્ય ભવસંયુગે ।
 સંલબ્ધં તન્મહારત્નં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૦ ॥
 ગતમેવ વિજાનીહિ પરમાયુરનિશ્ચિતમ્ ।
 કીર્ત્યતાં કીર્ત્યતાં શીઘ્રં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૧ ॥
 અથ શ્ચ ઇતિ સંચાતા બહવો દિવસા વૃથા ।
 ઇદાનીમપિ જમવ્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૨ ॥
 નાહં ચર્માદિ-સડ્ઘાતો નૈતે મમ ગૃહાદ્યઃ ।
 અહં જીવો મમાવેહિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૩ ॥
 પિબન્તિ કેવલં વારિ ચાતકા મેઘ-નિઃસૃતમ્ ।
 તથા ભક્તાઃ પ્રગાયન્તિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૪ ॥
 યાશા નહિ નિવર્તેત લબ્ધ્વાપિ સુરપાલતામ્ ।
 સાસ્વાદ્ય સન્નિવર્તેત હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૫ ॥
 નામ ધામ સ્વરૂપગ્ચ ત્રયમેકં ન સંશયઃ ।
 અતઃ પુમ્ભિઃ સદા સ્વાદ્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૬ ॥
 હરિઃ સદા વસેત્તત્ર યત્ર ભાગવતા જનાઃ ।
 ગાયન્તિ ભક્તિભાવેન હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૭ ॥
 તદ્ધિ વૃન્દાવનં ધામ પ્રેમાશ્રુપુલકાચિતૈઃ ।
 યત્ર સડ્ગીયતે ભક્તૈર્હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૮ ॥
 તત્ર તીર્થાન્યશેષાણિ ક્ષેત્રાણિ સકલાનિ ચ ।
 પ્રેમણા પ્રગીયતે યત્ર હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૭૯ ॥
 નૃત્યન્તિ દેવતાસ્તત્ર મુદા મર્ત્યૈરલક્ષિતાઃ ।
 સહૃદીર્ત્યતે જનૈર્યત્ર હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૦ ॥
 મોદન્તે પિતરઃ સર્વે શ્રુત્વા શ્રુતિ-મનોહરમ્ ।
 સ્વવંશ્યાનાં મુખેભ્યોહિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૧ ॥
 વરમાયુઃ ક્ષણાર્ધ્વં હિ યદિ તત્ર હૃદા સ્મરેત્ ।

સારાત્સારતરં શુદ્ધં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૨ ॥
 ભોગેન સમ્પ્રદાનેન ક્ષયં યાત્યખિલં ધનમ્ ।
 સડ્ગૃહાણાક્ષયં રત્નં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૩ ॥
 યે વિદન્તિ નિજં લાભમલાભં વા વિદન્તિ ચ ।
 ક્રીણન્તિ તે શરીરેણ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૪ ॥
 અભ્યસ્તમધુના ચેત્સ્યાદ્રસનાયામયત્નતઃ ।
 આવિર્ભાવિ સ્વયં શેષે હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૫ ॥
 હાહા કુર્વન્ કિમાપ્નોષિ ભવિતવ્યં ભવિષ્યતિ ।
 તસ્માત્ સગ્જપ યત્નેન હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૬ ॥
 કદા વૃન્દાવનં ગત્વા ધૃત્વા માધુકરં વ્રતમ્ ।
 અનુક્ષણં વદિષ્યામિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૭ ॥
 આત્મના વચ્ચિતો હ્યાત્મા તેન પુંસા દુરાત્મના ।
 ન નીતં હેલયા યેન હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૮ ॥
 અહો દુઃખમહોદુઃખં દુઃખાદુઃખતરં યતઃ ।
 કાચાર્થં વિસ્મૃતં રત્નં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૮૯ ॥
 હરિઃ સ્વયં હરો ભૂત્વા હિત્વા સર્વં દિગમ્બરઃ ।
 શ્મશાને સગ્જપત્યેતદ્ધરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૦ ॥
 શ્રીચૈતન્યઃ કૃપાસિન્ધુર્ભગવાન્ ભક્ત-રૂપકઃ ।
 કૃપયા દત્તવાનેતદ્ધરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૧ ॥
 “તૃણાદપિ સુનીચેન તરોરપિ સહિષ્ણુના ।
 અમાનિના” સદા ગેયં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૨ ॥
 યત્ન-પુષ્ટઃ સ્વદેહોડપિ ભસ્મશેષો ભવિષ્યતિ ।
 સગ્ચીયતા મતો નિત્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૩ ॥
 યદિ વાગ્છસિ સમ્પ્રાપ્તું તદ્વિષ્ણોઃ પરમં પદમ્ ।
 સ્મર સ્મર-હરારાધ્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૪ ॥
 વર્ણાશ્રમ-વયો-દીક્ષા-શિક્ષાદિ-નિયમો નહિ ।
 સાધારણ-ધનં વિદ્ધિ હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૫ ॥

ગરલી-કૃત-પીયૂષ કપર્દી-કૃત-કૌસ્તુભમ્ ।
 વિરાજતે સ્વપ્રકાશં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૬ ॥
 હરિ-સ્મરણમાચાર્યૈઃ સર્વાર્ત્તિ-શમનં મતમ્ ।
 સ્મરણીયમતો મર્ત્યૈર્હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૭ ॥
 ભવાન્ધ-કૂપ-મગ્નાનાં કન્દતાગ્ચ પુનઃ પુનઃ ।
 ઉત્થાનાલભ્ભનં હ્યેકં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૮ ॥
 દીયતાં દીયતાં કર્ણો નીયતાં નીયતાં વચઃ ।
 ગીયતાં ગીયતાં નિત્યં હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૯૯ ॥
 અપૂર્વ-ભૂષણં કણ્ઠે નીલ-કાન્ત-તમોનુદમ્ ।
 પ્રિયતાં પ્રિયતાં સર્વૈર્હરેર્નામૈવ કેવલમ્ ॥ ૧૦૦ ॥
 ઇતિ હરિનામ-રત્ન સમ્પૂર્ણમ્ ।
 ઇતિ પચ્ચરત્નગ્રન્થ સમ્પૂર્ણમ્ ।

ઉપસંહારઃ

માતા ગુરુસ્તથા ધર્મો વિવેકો હરિનામ ચ ।
 સેવ્યા પૂજ્યસ્તથાપાત્યશ્ચિન્ત્યઃ કીર્ત્યગ્ચ સર્વદા ॥

ગોસ્વામિ-શ્રીનીલકાન્ત શર્મા ।

પરમ પૂજ્યતમ સ્વર્ગીય લલિતમોહન શીલ પિતૃપાદસરોજેષુ -
 વાવા,
 આનન્દધામેર અલઙ્ઘ્ય આહ્વાને આપનિ અકાલેઠ દિવ્ય પ્રભાર્યકાશીધામસ્થ
 નિજ ભજન-કુટીર આલોકિત કરિયા, તત્રત્ય સાધકવગડિ
 સ્તમ્ભિત કરિયા, જનસાધારણ્યે મૃત્યુર પ્રણાલી શિક્ષા દિયા, એવં એઠ
 હતભાગ્ય પુત્રાધમકે શોક-સાગરે ભાસાઈયા, અનન્તકાલેર જન્ય
 તિરોહિત હૈલેન । આમિ પ્રાણ ભરિયા આપનાર સેવા કરિવાર
 અવસર પાછલામ ના । મનેર આક્ષેપ મનેઠ રહિલ । આપનાર સુપવિત્ર
 નામ મર્ત્યલોકે અક્ષુણ્ણ રાખિવાર જન્ય ભવદીય ઓ મદીય ભવકર્ણધાર
 ભાગવતાચાર્ય શ્રીયુક્ત નીલકાન્ત ગોસ્વામી મહાપ્રભુપાદેર આદેશે તાંહારૈ
 કૃપાદત્ત એઠ અમૂલ્ય પચ્ચરત્ન પ્રકાશ કરિલામ । આશા કરિ આનન્દધામે
 થાકિયાઓ આપનિ ઇહા કણ્ઠે ધારણ પૂર્વક પરમાનન્દ પાછવેન એવં

आमिओ ताडातेछ कथञ्चित् प्रीतिलाभ करिव । छति-
 पुत्राधम श्रीशौरीन्द्रमोहन शील दास
 छठ कार्तिक सोमवार
 सन १२६२ साल । वयस-५८१०१० दिन । सन १३२१ साल ।

पूर्वपीठिका

श्रीश्रीगौरशतकञ्च ।
 भागवताचार्य-श्रीयुक्त-नीलकान्त-गोस्वामि-
 मडाप्रभुपादेन लुट्याकरादाविष्कृतं
 कलिकातायां ४३.१ सङ्ख्यक-माणिकतला-वर्त्मनि
 शीलोपाधिडेन श्रीशौरीन्द्रमोहन-दासेन पितृस्मृत्यर्थं यत्नतः प्रकाशितम् ।
 सर्वाधिकारो ग्रन्थकारस्यैव ।
 नाहं कवियशःप्रार्थी न मे यार्थागमे स्पृहा ।
 आत्मसंशोधनार्थाय ममायं परमोद्यमः ।
 धूषाक्षरमिवैतेन यदि कस्यापि वा भवेत् ।
 उपकारो ममैवासौ सौभाग्योदय उत्तमः ॥
 भया विरचितं पूर्वं कैवल्यशतकालिधम् ।
 पुस्तकं मुद्रितं तस्य वितीर्णं जनभाण्डले ।
 नामान्तरान्वितं कृत्वा तदेवात्र निवध्यय ।
 प्रकल्प्य पञ्चमं रत्नं पञ्चरत्नं प्रपूरितम् ॥
 रत्नेषु यदि मालिन्यं रत्नज्ञैर्दृश्यते क्वचित् ।
 तन्माज्जनेन मन्दोऽलमनुग्राह्यो मलात्मभिः ।
 गोस्वामि- श्रीनीलकान्त-शर्मा ।
 पुनर्विज्ञापनम् ।
 पुनः प्रकाशितं पञ्च-रत्नं सज्जन-संसदि ।
 सुनिर्बन्धेन भक्तानां सत्यधर्मधृतात्मनाम् ॥
 शौरीन्द्रशीलदासस्य मच्छिष्यस्य विशेषतः ।
 स्वपितृप्रियपुत्रस्य निर्बन्धातिशयेन य ॥
 पितापि तस्य मच्छिष्यो वैष्णवो भाग्यवद्भरः ।

હરધામ્નિ હરિં ધ્યાયન્ વારાણસ્યાં જહાવસૂન્ ॥

એતાવદ્ભાભાગ્યશીલસ્ય રક્ષિતવ્યા પિતુઃ સ્મૃતિઃ ।

ઇતીદમાગ્રહેણૈવ સુપુત્રેણ પ્રકાશિતમ્ ।

પિતુરાદર્શપુત્રં તમાશિષા વર્ધ્યામ્યહમ્ ।

સર્વે ચ ભગવદ્ભક્તા આશિષા વર્ધ્યન્તુ તમ્ ॥

પૂર્વસંસ્કરણે યા યા વર્ણતોઽશુદ્ધયઃ સ્થિતાઃ ।

અત્ર સંસ્કરણે તાસ્તા યત્નતઃ પરિશોધિતાઃ ॥

પરિવર્તનમેતસ્મિન્ કિઞ્ચિત્ કિઞ્ચિત્ ક્વચિત્ ક્વચિત્ ।

શબ્દતો વાક્યતશ્ચાપિ પ્રયોજનવશાત્ કૃતમ્ ॥

મડ્ગલાચરણાન્ત્વેકમધિકં સન્નિવેશિતમ્ ।

ગ્રન્થસ્યાદૌ મયા કૃષ્ણશકુરસ્મૃતિલક્ષણમ્ ॥

શ્રીગૌરશતકં નામ ક્ષુદ્રમન્યચ્ચ પુસ્તકમ્ ।

મયા વિરચિતં શેષે સન્નિબધ્નં પુનઃ પૃથક્ ।

ભાગવતકુમારેણ શ્રીયુક્તેન હિ શાસ્ત્રિણા ।

મચ્છિષ્યમુખપાત્રેણ યત્નેનૈતત્ પરીક્ષિતમ્ ॥

કલ્યાણીયવરસ્યેમં પ્રયત્નાતિશયં વિના ।

અભવિષ્યત્ સુદુઃસાધ્યં કર્મેતન્મમ જીર્ણ્યતઃ ॥

નિત્યાશીર્વાદકસ્યાપિ યદાશીર્વચનં પુનઃ ।

શ્રીમન્તં પ્રતિ તત્સર્વં બાહુલ્યમેવ કેવલમ્ ॥

અપ્રાપ્ય પચ્ચરત્નં ચે પૂર્વં ક્ષોભમુપાગતાઃ ।

તે તૃપ્યન્તુ વિધાર્યેદં કણ્ઠે ધર્મપરાયણાઃ ।

ગોસ્વામિ-શ્રીનીલકાન્તશર્મા ।

ઉત્સર્ગઃ ।

ચત્ક્રપાલેશમાત્રેણ પચ્ચરત્નમિદં મયા ।

સુદીનેનાપિ સંલબ્ધં તસ્માએવ નિવેદિતમ્ ॥

ગોસ્વામિ-શ્રીનીલકાન્તશર્મા ।

Proofread by Manoj Kumar Barman

Pancharatnam by Nilakantha Goswami

pdf was typeset on August 27, 2026

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

